

Vážené kolegyně, vážení kolegové,

Jak již bylo opakovaně avizováno v zápisech z kolegia děkana, dojde od 1. 9. 2024 k omezení kapacit úložišť Microsoft OneDrive, a to u akademických pracovníků na max. 100 GB dat a u studentů na úroveň 10 GB dat úložného prostoru.

Doposud byla kvóta centrálně stanovena na 1 TB, tedy nebylo třeba s místem šetřit. Pokud mám správné informace, oslovuji ty z vás, kteří nově stanovené kvóty překračují.

Níže naleznete text, který by Vám mohl pomoci se v problematice zorientovat. Kompletní obsah dokumentu naleznete na poslední straně dokumentu.

Martin Fajman

Úvod do problematiky

Je třeba, abyste každý osobně, nebo s podporou ústavního OSVT, zkontrolovali současný objem dat, která máte na svém školním účtu O365 v aplikaci OneDrive uložena.

Předem je třeba říci, že s platností kvót od 1. 9. 2024 ani při překročení limitu dat nedojde ke ztrátě dat, žádná data nebudou smazána, ale nebudete moci již své soubory na OneDrive editovat do okamžiku snížení objemu uložených dat pod stanovenou kvótu.

Proto je vhodné se analýzou objemu uložených dat, popř. jejich migrace na jiná úložiště, či smazáním již nepotřebných dat, v předstihu zabývat.

Na posledním Kolegiu rektora, dne 7. 8. 2024, byl schválen metodický pokyn rektora *Úložiště pro zaměstnance a studenty a jejich použití*, který má být uživatelům nápomocen s výběrem úložišť, kam je možno v rámci MENDELU data migrovat, resp. odkazuje na návody na správu úložiště na MS OneDrive.

Základní informace zveřejněné univerzitou

Protože zatím nebyl příslušný MP zveřejněn, a i proto, že nepředpokládám, že budete celý MP číst, tak vybírám klíčové odkazy, které jsou na konci textu MP (resp. draftu, který jsme měli k dispozici).

1. [Jak zjistit velikost používaného prostoru na MS OneDrive](#) ve Vašem osobním účtu MENDELU.

Toto je klíčový dokument, který se pokusím dále trochu rozvést, protože je na webu možná příliš stručný a dále se pokusím vysvětlit z dostupných informací, jak se kvóta počítá a odkud je třeba tedy data odstraňovat, pro její splnění.

2. [Seznam dostupných úložišť nabízených univerzitou pro migraci dat](#) z překročené kvóty nebo pro další využití mimo MS OneDrive. Součástí stránky jsou i informace o kategorizaci dat, tedy typu dat pro možnost využití správného úložiště pro daný typ dat, včetně možností šifrování, pokud na veřejná úložiště budete nuceni odkládat data důvěrného charakteru – např. z oblasti firemního smluvního výzkumu, ale i připravené testy a písemky pro studenty. **Obecně by bylo lepší veřejná úložiště pro důvěrná data nepoužívat vůbec.** Zase se pokusím doplnit z vlastní zkušenosti při snižování kvóty na OneDrive a cíleném výběru úložiště pro sdílení dat se studenty.

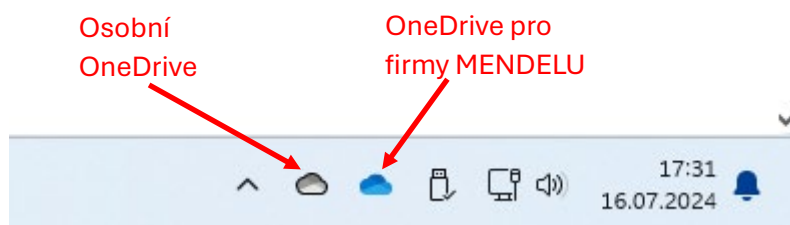
Podrobnější postup zjištění využitého objemu dat v MS OneDrive v osobním účtu O365 MENDELU

Zjištění se týká pouze pracovního účtu MENDELU v aplikaci OneDrive pro firmy nebo webovského rozhraní pracovního účtu MS O365, limity a kvóty ani data na dalších vašich osobních účtech nejsou tímto omezena.

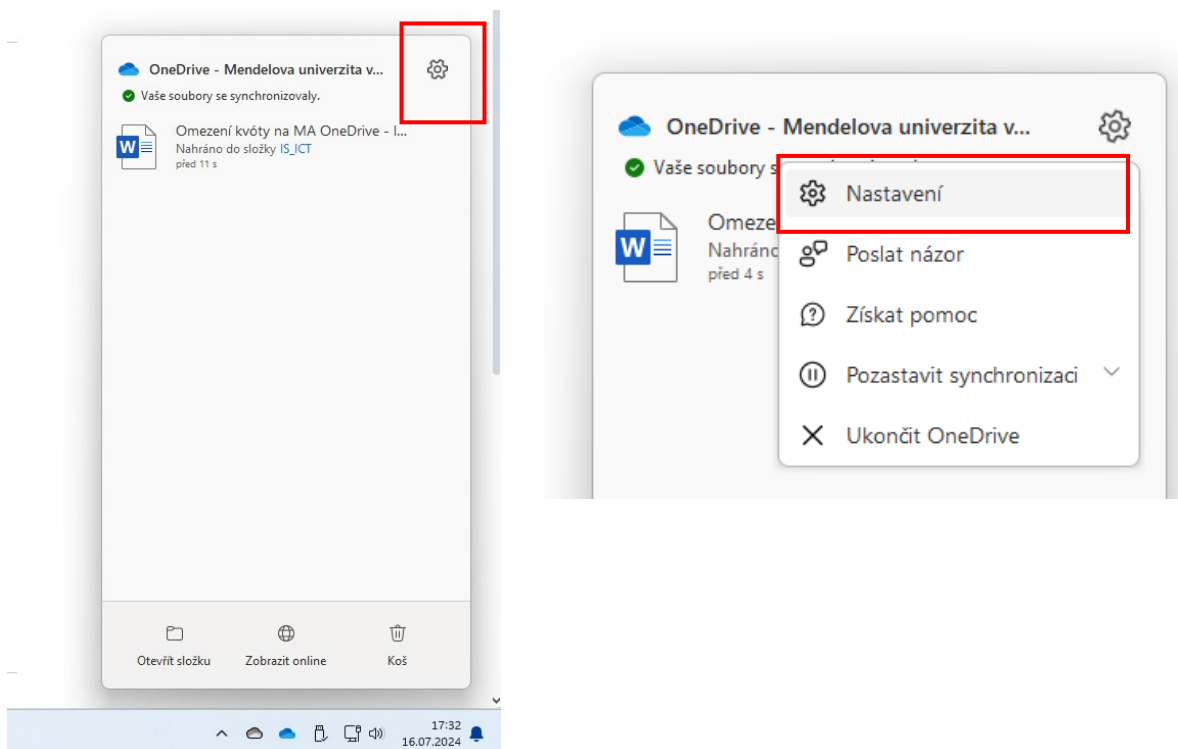
Zjištění v aplikaci MS OneDrive pro firmy ve Windows

Toto je asi nejčastější a nejjednodušší postup, jak ověřit, zda se Vás nutnost migrace dat týká, neboť kvótu překračujete.

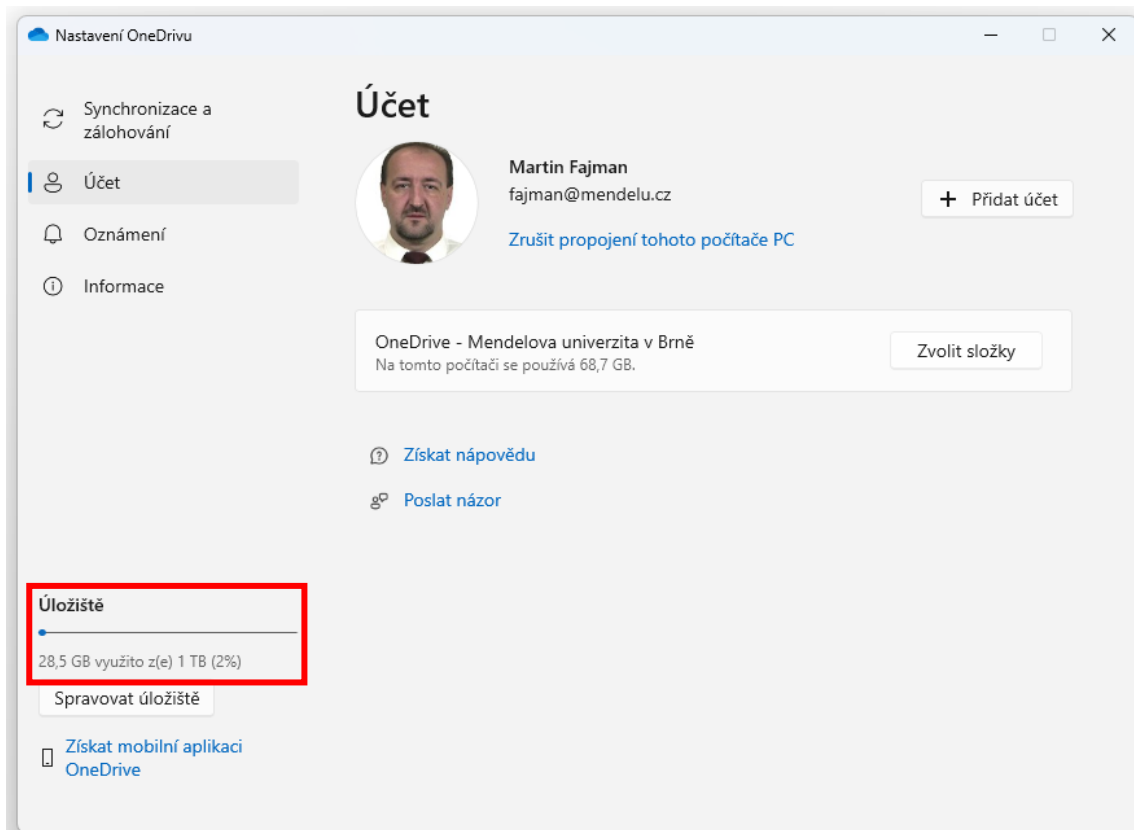
Při standardním nastavení se aplikace MS OneDrive automaticky spouští po startu počítače, takže ji nejspíše naleznete v informačním okně hlavního panelu Windows, zpravidla vpravo dole na hlavní obrazovce Windows (pokud máte více monitorů):

Kliknutím na modrou ikonu MS OneDrive pro firmy se objeví informační okno dle obr. níže vlevo, pro zjištění velikosti využívaného prostoru je nutno kliknout na ikonu nastavení v pravém horním rohu informačního okna. Po kliknutí na ikonu nastavení se zobrazí menu (viz obr. níže vpravo), kde je opět nutno vybrat položku „**Nastavení**“.

Následně se zobrazí informační okno o Vašem osobním účtu, kde můžete spravovat řadu další možností, ale v klíčová je informace vlevo dole v části „**Úložiště**“, kde je viditelný celkový objem využitých ve Vašem MS OneDrive.

Pokud je hodnota hluboce pod limity pro Vaši osobu (100 GB pro zaměstnance a 10 GB pro studenty), **není třeba dělat nic dalšího**. A vlastně ani číst dále ...

K ověření této hodnoty, resp. pro možnost podrobněji rozebrat strukturu dat v úložišti OneDrive doporučuje [příslušná část webu tech.mendelu.cz](http://tech.mendelu.cz) použít tzv. *metriky úložiště*. Postup, jak se k těmto údajům dostat je na tomto webu, nebo pak podrobněji v kapitole Po odstranění souborů a složek z koše by se měla již velikost obsazeného prostoru zobrazovat správně.

V kritickém okamžiku lze i z vysypaného koše po nějakou dobu soubory obnovit, a to z koše tzv. druhé fáze, tyto jsou automaticky po 92 dnech smazány.

Pokud jste si smazáním Vašich souborů jisti, můžete i tento koš vysypat, pak bude kvóta
zobrazena přesně.

Podrobný postup zobrazení metriky úložiště OneDrive.

Zálohování

Pokud je hodnota blízka limitu, nebo ho dokonce překračujete, bude nutno hledat ve Vašem úložišti data, která je možno **smazat**, protože již nejsou aktuální, **nebo** je nutno je **přesunout** data jinam. Možností je více, ale než je začnete realizovat, pokud je to jen trochu možné, **provedte**

zálohu Vašich dat z OneDrive na nějaký služební pevný disk v evidenci majetku MENDELU, resp. ústavu, viz první dva body níže:

- **Do Vašeho osobního počítače přímo na jeho disk** – nejrychlejší, nejjednodušší cesta. Data máte stále dostupná na Vašem počítači, ale již se nesdílejí s Vašimi dalšími zařízeními. Vybírejte tedy data, která používáte výhradně na pracovním počítači, mohou to být data důvěrná a není třeba je šifrovat, neboť Váš počítač by měl být zabezpečen přístupem přes nějaký způsob autentifikace (PIN, heslo, otisk prstu, scan duhovky apod.). Avšak, pokud nemáte dostatečnou kapacitu Vašeho disku, nebo potřebujete data sdílet s kolegy nebo studenty, je nutno hledat jinou cestu.
- **Na Vaše služební přenosné úložiště** – flash disk, přenosný disk v evidenci majetku MENDELU apod. Opět se jedná o jednoduchý a rychlý přenos dat, připojíte příslušný disk a data na něj přenesete.
- **Další možnosti zálohování,** resp. přesunu dat budou probrány dále dle dostupných typů úložišť pro pracovníky a studenty MENDELU dále v příslušné kapitole.

Jak se objem dat započtených do kvóty stanovuje?

Odpověď na otázku, která data a z jakých služeb O365 (např. z MS Teams nebo Sharepointu) a jakým způsobem se započítávají do sledované kvóty na OneDrive se nepodařilo plně objasnit ani pracovníkům OIT.

Podle dosavadních zkušeností se s největší pravděpodobností ale jedná pouze o data, která jsou fyzicky uložena ve složkách, které jsou opravdu sdíleny jen a pouze službou OneDrive. A to ještě poníženo o cca 40 GB.

Podle dosavadních zkušeností se zdá, že se objem dat z MS Teams ani u týmů, kde je daný uživatel zakladatelem a správcem, ani u týmů, kde je členem, do kvóty na OneDrive **nezapočítává**. Podobně se alespoň prozatím jeví zkušenost s daty odloženými do osobních webů na Sharepointu.

Přesto není **doporučeno jen automaticky přesunovat data z OneDrive** do Sharepointu, nebo do nějakého z týmů MS Teams. Jednak stejně nebudou soubory aktivně online sdíleny, jak je zajištěno službou OneDrive (k tomu lze využít např. úložiště poskytované MENDELU Own Cloud) a jednak není zajištěno, že se výpočet kvóty nezmění, resp. že se opět pravidla Microsoft pro O365 nezmění, a tedy přesun do jiných služeb Microsoftu limitaci nakonec nevyřeší.

Mazání dat na OneDrive

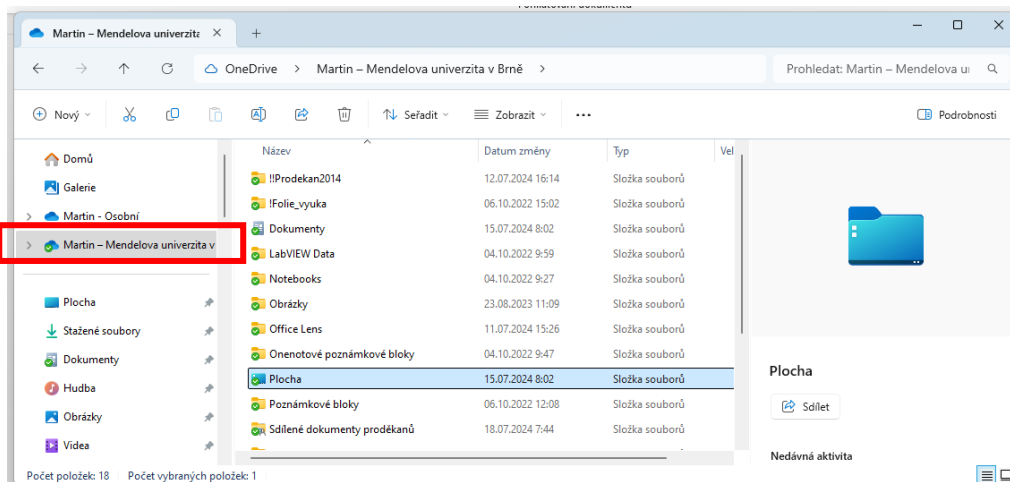
Pokud víte, že máte **data zazálohovaná**, nebo jste si **100% jistí**, že můžete data z OneDrivu ve svém pracovním/školním účtu **smazat**, pokračujte postupem níže, je to nejrychlejší cesta, jak obsazenou kapacitu úložiště snížit.

Postup závisí na tom, zda preferujete práci v aplikacích přímo v operačním systému, nebo preferujete práci ve webovském rozhraní O365 – použijte příslušnou podkapitulu dále.

Mazání souborů OneDrive v aplikacích operačního systému Windows

Tento postup je nejjednodušší. Stačí nalézt v *Průzkumníku souborů* (nebo jiném správci souborů) příslušný adresář (popř. adresáře – viz obr. níže, otevřete ho i kliknutím na modrý obláček na panelu Windows a položkou *Otevřít složku*), které máte ze svého disku v pracovním počítači propojeny a sdíleny s OneDrive pro firmy. Postupně procházet jednotlivé složky a jejich podsložky

a z klávesnice „Delete“ nebo pravým tlačítkem myši (*Zobrazit další možnosti – Odstranit*) postupně mazat soubory. Pokud jste si mazáním v rámci systému jisti, můžete použít i kombinaci *Shift+Delete*, aby se soubory rovnou odstranily z disku a nebyly přesunuty do koše Windows.

Je možno využít dalších nástrojů ve správcích souborů, např. vyhledávat podle data poslední změny souboru (a mazat od nejstarších souborů) nebo podle velikosti daných souborů a zaměřit se na práci s největšími soubory, kdy nejrychleji dospějeme ke snížení objemu využitého prostoru.

Mazání souborů OneDrive ve webovském prostředí OneDrive

Pokud preferujete práci v online prostředí web prohlížeče, pak po přihlášení do O365 (do Vašeho školního účtu) a výběru aplikace OneDrive a použití položky „**Moje soubory**“.

Pak můžete opět online procházet Vaši adresářovou strukturu a mazat jednotlivé již nepotřebné soubory nebo označením více položek pak více souborů současně.

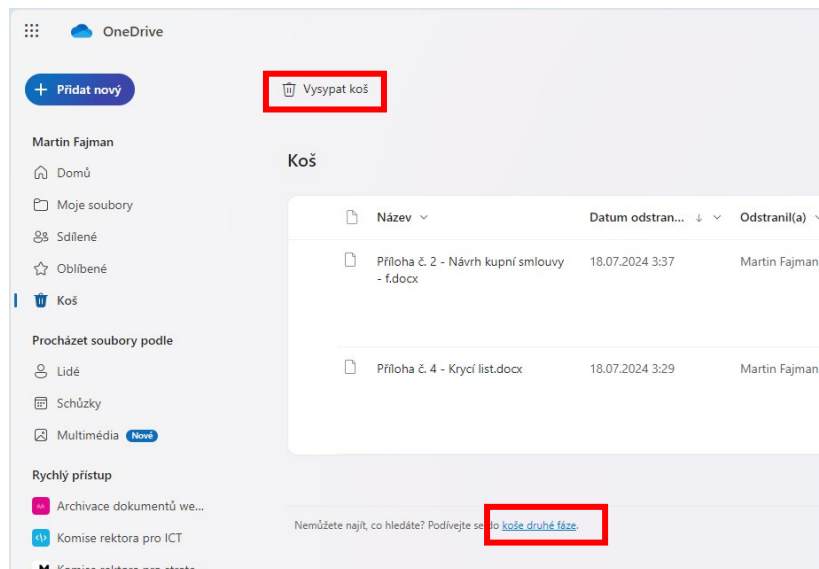
Opět dochází k mazání souborů nejdříve do *Koše* v rámci OneDrive, takže pokud náhodou smažete soubor, který jste smazat nechtěli, je možné ho zobrazením obsahu koše vybrat a **Obnovit**.

Ve spodní levé části této obrazovky prohlížeče naleznete údaj o celkové využití kapacity Vašeho úložiště v MS OneDrive. Pokud kliknete na odkaz u hodnoty velikosti obsazeného prostoru, OneDrive Vám automaticky zobrazí seznam Vašich souborů od největších souborů.

Definitivní odstranění souborů z OneDrive

Pokud provedete mazání souborů dle postupu výše. Odstranění souborů není definitivní, pravděpodobně neuvídíte pokles využití kapacity, nebo pokles nebude odpovídat plně velikosti odstraněných souborů. Soubory jsou totiž je přesunuty do složky *Koš* ve OneDrive, ze kterých je možno je opět obnovit na původním místě v adresářové struktuře.

Definitivní smazání souboru z OneDrive je pak nutno uskutečnit zobrazením obsahu koše a v horní části obrazovky vlevo použít tlačítko **Vysypat koš**.

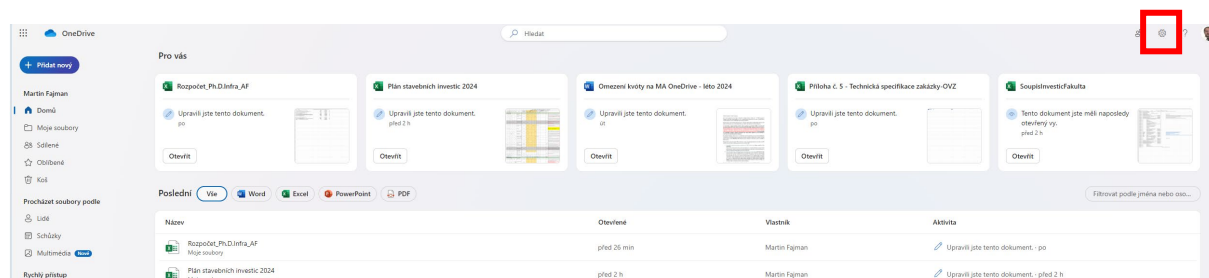
Po odstranění souborů a složek z koše by se měla již velikost obsazeného prostoru zobrazovat správně.

V kritickém okamžiku lze i z vyspaného koše po nějakou dobu soubory obnovit, a to z koše tzv. druhé fáze, tyto jsou automaticky po 92 dnech smazány.

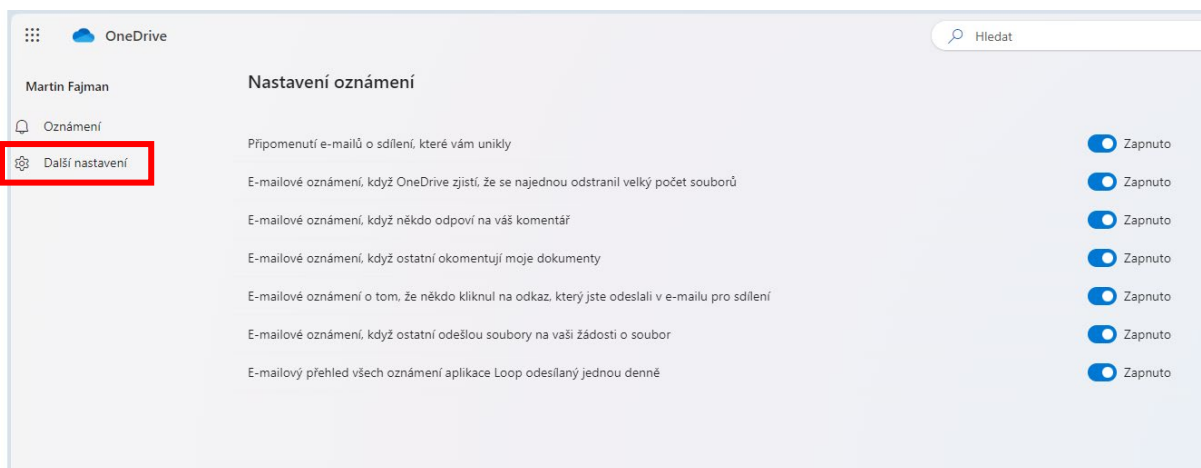
Pokud jste si smazáním Vašich souborů jisti, můžete i tento koš vysypat, pak bude kvóta zobrazena přesně.

Podrobný postup zobrazení metriky úložiště OneDrive

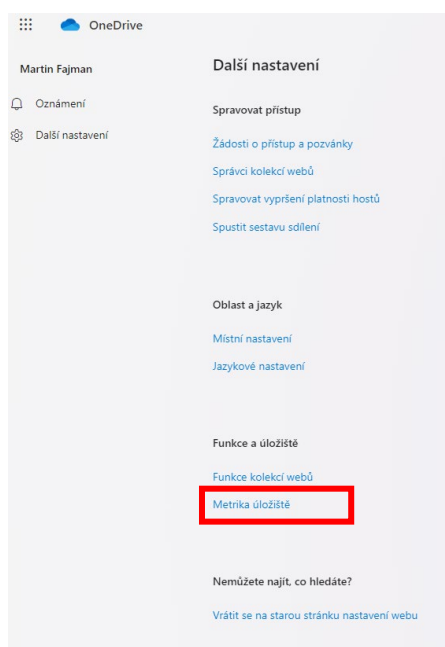
K metrikám úložiště je třeba přistoupit z webovského rozhraní OneDrive, po přihlášení do O365 a přepnutí do OneDrive použijte ikonu **Nastavení** v pravé horní části obrazovky – viz následující obr.

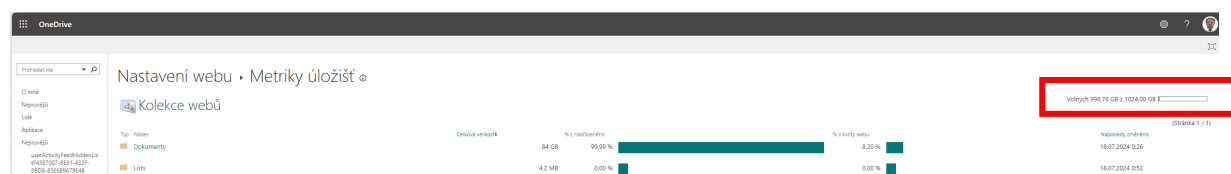
Po kliknutí na ikonu se zobrazí obrazovka – viz obr níže, kde je dostupná volba „**Další nastavení**“.

Výběrem této volby se dostaneme do dalšího menu, kde je teprve dostupná volba „**Metrika úložiště**“.

Výběrem této volby přejde zobrazení do klasického formátu aplikací O365 a v pravém horním rohu (následujícího obrázku) lze zkontrolovat velikost využití kapacity úložiště a relativní podíl z kvóty. Seznam složek pak zobrazuje jejich celkový datový objem a podíl na celku využití kapacity. Snadno tak odhalíte největší složky ve Vašich datech, kde je možno nejrychleji dojít ke snížení využití kapacity.

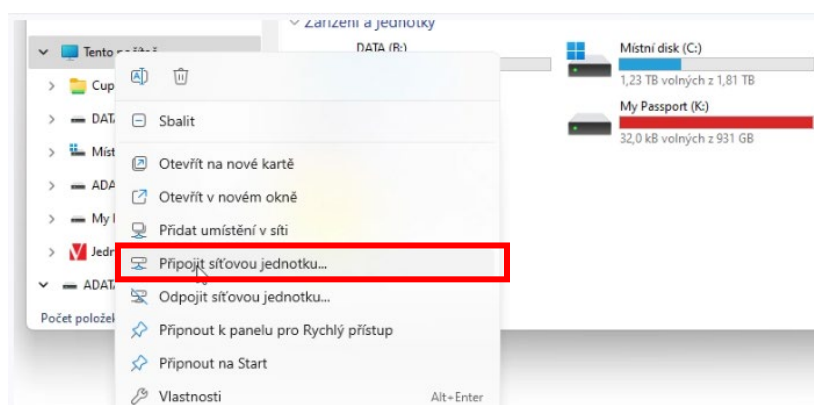

Síťová úložiště poskytovaná zaměstnancům a studentům MENDELU

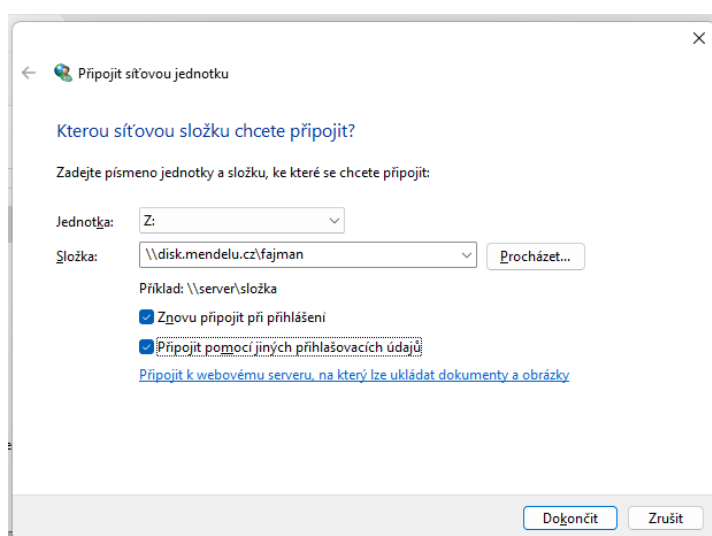
Disk MENDELU

Nejsnadněji dostupné síťové úložiště, na které je možno přesunout až 30 GB dat pro zaměstnance (a nižší kvóty pro studenty 5 GB a doktorandy 10 GB) představuje disk MENDELU. Neposkytuje sice automatickou obnovu online verzí souborů, jako nabízí OneDrive, ale pro možný přístup z jakéhokoliv interního počítače MENDELU a dílčí složkou pro přístup přes web rozhraní je ideálním úložištěm pro materiály studijního charakteru stabilnější povahy pro studenty. Bohužel je potřeba pamatovat na **zásadní omezení**, které spočívá ve veřejném přístupu k datům na disku. Při přístupu na úrovni serveru mohou totiž uživatelé procházet adresáře i jiných uživatelů a sledovat Vaše data, proto sem v žádném případě nekládejte citlivá data osobní nebo utajené povahy, ani předchystané testy a zadání písemek pro studenty....nebo musíte data šifrovat, ale to komplikuje využití úložiště z více míst....

Více návodů pro přístup k tomuto úložišti je uvedeno [na příslušných stránkách tech.mendelu.cz](http://na.příslušných.stránkách.tech.mendelu.cz). V tomto textu uvedeme připojení disku jako dalšího systémového disku do operačního systému Windows (Win11) s trvalým přístupem do úložiště.

V průzkumníku Windows je na položce *Tento počítač* nutno kliknout **pravým** tlačítkem myši a v kontextovém menu vybrat položku „**Připojit síťovou jednotku ...**“.

V následném okně je třeba zvolit písmeno disku, navrhováno je Z:, které je možno ponechat. Dále je nutno do pole *Složka* vepsat adresu

\\disk.mendelu.cz/login_mendelu

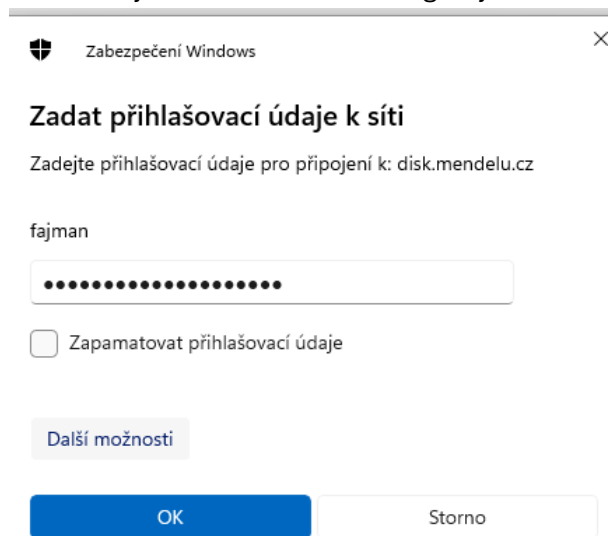
Tedy adresu serveru ve zpětných lomítcích (lze zapsat kombinací kláves Alt+92) a za posledním lomítkem uvést Váš login do UIS, **zpravidla je to Vaše příjmení**.

Dále ponechte zaškrtnuto *Znovu připojit při přihlášení*, pokud chcete po restartu počítače mít stále

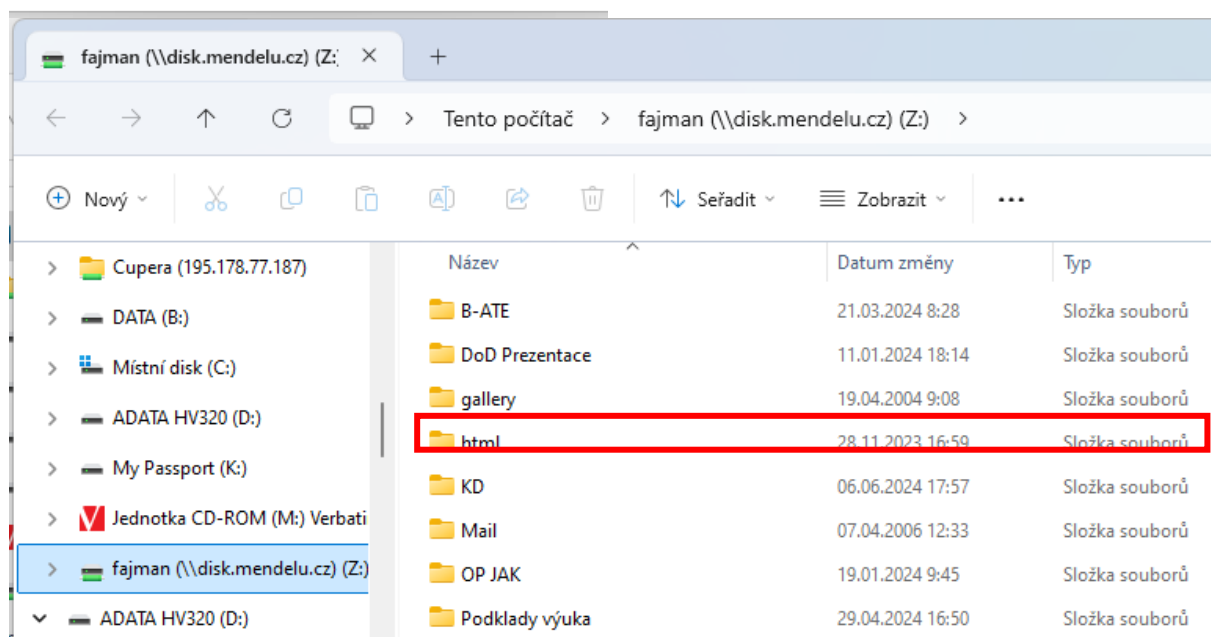
dostupný tento disk. Je **nutno** zaškrtnout **Připojit pomocí jiných přihlašovacích údajů**, neboť

server má velmi pravděpodobně jiné přihlašovací údaje než Vaše Windows, k jejich zadání budete vyzváni v následujícím kroku.

V následujícím kroku vložte login jako do UIS, Vaše příjmení se objeví v prvním řádku

přihlašovacích údajů, popř. opravte na údaj, kterými se přihlašujete do UIS. V následujícím řádku je třeba zadat heslo, které je shodné, jako Vaše heslo do UIS. Klíčové je rozhodnout, zda zaškrtnout políčko „Zapamatovat přihlašovací údaje“. Zaškrtnutí lze doporučit pouze na Vašich osobních počítačích – stolní PC, notebook, které jsou zabezpečeny heslem, a používáte je jen Vy osobně. Naopak na veřejných počítačích mimo Vaši kancelář toto políčko nezaškrťte. Výhodou je toto připojení provést v profilu na učebnách, disk se Vám automaticky zpřístupní, a je třeba jen zadat heslo.

Disk je pak zpřístupněn v seznamu diskových jednotek jako další interní jednotka Vašeho počítače. V obr. výše lze upozornit na složku **html**, která umožňuje zásadní vlastnost tohoto úložiště. Soubory a složky umístěné v tomto adresáři jsou přístupné přímo z web prohlížeče z adresy

https://user.mendelu.cz/login_mendelu

Pokud do této složky vytvoříte soubor *index.html*, můžete jeho prostřednictvím vytvořit svůj vlastní osobní web v rámci stránek MENDELU. Pokud vytvoříte nějakou podsložku v této složce a její název zadáte za lomítko za Vaším přihlašovacím jménem do adresního řádku prohlížeče (pozor je citlivé na malá velká písmena), pak se zobrazí v prohlížeči obsah složky (podložky a soubory), takto lze snadno zpřístupnit studijní data pro studenty Vašich předmětů, které používáte opakovaně a nechcete každý rok zakládat příslušný tým v MS Teams.

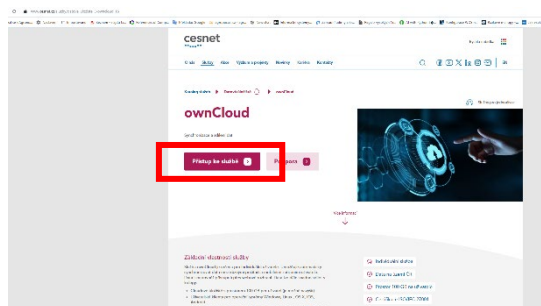
Složky mimo složku *html* nelze z prohlížeče zobrazit, ale lze k disku [přistoupit vzdálenými přístupy](#) a i z míst mimo MENDELU se k souborům dostat. Data nejsou automaticky sdílena, ale jsou přístupná online. Je však nutno **znovu připomenout**, že bez šifrování **nejsou chráněna před čtením jinými uživateli** serveru.

ownCloud (CESNET)

Je externí služba poskytovaná sdružením CESNET pracovníkům (a studentům) členů sdružení, která nabízí podobné funkcionality jako původní OneDrive v rámci služeb Microsoft, avšak je poskytován jiným uživatelem. I když je úložiště certifikováno, data jsou fyzicky uložena sice v ČR, ale mimo servery univerzity, proto zvažujte, jaká data sem umístíte. Citlivá data (např. údaje ze smluvního výzkumu, podklady pro patentové řízení, nebo osobní data studentů a pracovníků apod.) by bylo vhodné ukládat jinam, nebo alespoň před uložením [šifrovat](#).

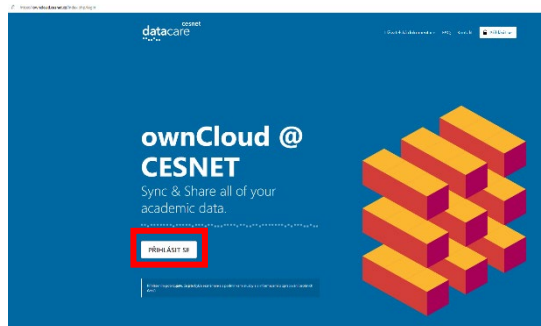
Služba je primárně přístupná prostřednictvím webovského rozhraní, ale pro zajištění online sdílení dat s Vašimi zařízeními je třeba doinstalovat příslušné aplikace dle daného operačního systému.

Pokud s touto službou začínáte, nebo si ji chcete jen vyzkoušet, je třeba začít právě v prohlížeči [na příslušné adrese](#).

Zobrazí se Vám úvodní obrazovka, kde se můžete o službě (vedené, až na část instalačního procesu aplikací plně v češtině) dozvědět více.

Tlačítkem „**Přístup ke službě**“ se lze dostat do přihlašovací procedury.

Objeví se následující obrazovka, kde použijete tlačítko „**PŘIHLÁSIT SE**“.

t.cz%2Fproxy%2Fmodule.php%2Fsam%2Ffsp%2Fdiscresp.php%3FAuthID%3D_2135bd66f

Přihlášení je provedeno ověřením příslušnosti Vaší osoby k organizaci, která má oprávnění využívat služeb ownCloud na serverech CESNET.

Pokud se rovnou neobjeví Mendelova univerzita v Brně, použijte vyhledávací pole nad seznamem institucí a po zadání „mendelo“ již zůstane jen potřebná volba.

MEDELU
Shibboleth

Přiháste se k e-Infrastruktura CESNET

Uživatelské jméno (login)
tjman@mendelu.cz

Heslo: x

Nepamatoval jsem si heslo
 Chci být pravidelně upozorňován na novinky a speciální nabídky
 Chci být pravidelně upozorňován na novinky a speciální nabídky

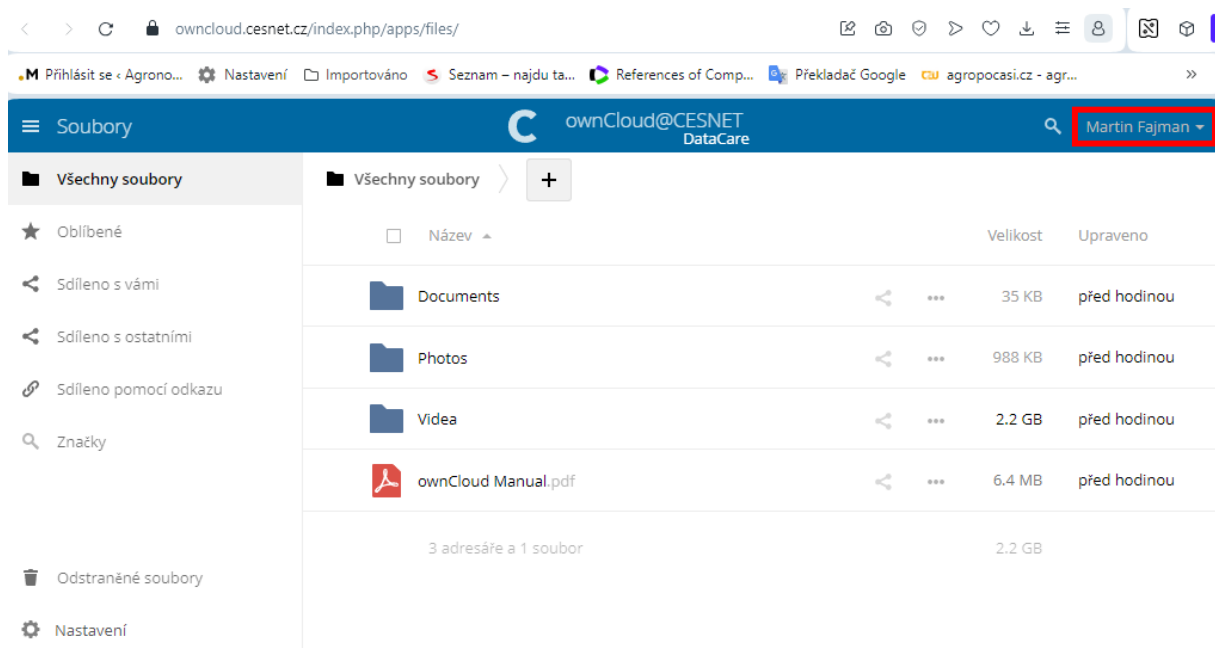
Přihlásit

cesnet

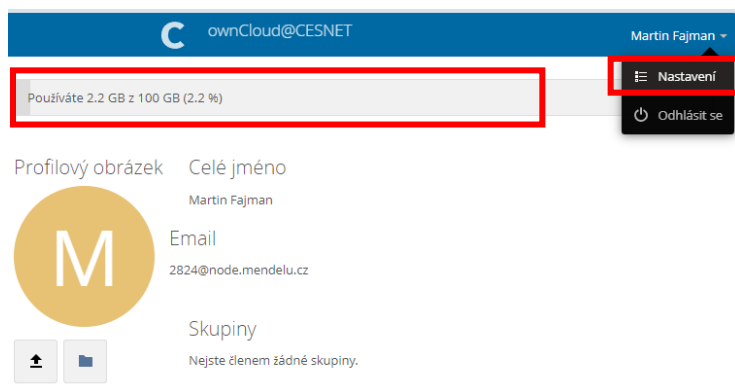
e-Infrastruktura CESNET je komplexní sada informačních nástrojů použitelných pro řešení problémů z celé řady oblastí.

Kliknutím na modré pole s názvem univerzity se dostanete do přihlašovacího dialogu služby Shibboleth, která je Vám jistě známá z dalších portálů univerzity. Standardně zadáte jméno a heslo shodné s přístupy do UIS a je Vám umožněn přístup do služeb ownCloud pod sdružením CESNET.

Je **nutno přijmout** na další obrazovce předávané informace, abyste se reálně dostali k přihlášení. Z důvodu důvěrnosti údajů není obrazovka předávaných údajů službě ownCloud zobrazena.

Prostředí ownCloud ve webovském prohlížeči je velmi podobné prostředí OneDrive, a tedy jeho ovládání může být pro řadu uživatelů naprosto intuitivní. Upozorníme jen na možnosti kontroly již obsazené kapacity úložiště, která je opět pro zaměstnance MENDELU limitovaná na úrovni 100 GB dat v tomto úložišti.

Prostřednictvím položky profilu (Vaše jméno v pravého horním rohu obrazovky) lze rozbalit menu a v něm zvolte položku „**Nastavení**“.

Zobrazí se tato obrazovka, v jejímž levém horním rohu naleznete informaci o využití kapacity a relativním podílu obsazeného místa z dostupné kvóty pro tento účet.

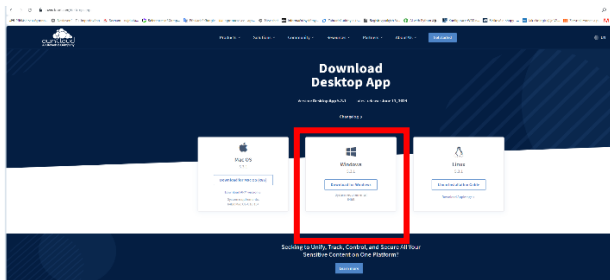
Tímto způsobem lze uložit/přenést/zálohovat Vaše data na další dostupné úložiště, které může sloužit jen jako záloha dat, které si v případě potřeby stáhnete zpět na svůj počítač.

Online sdílení ve ownOcloud

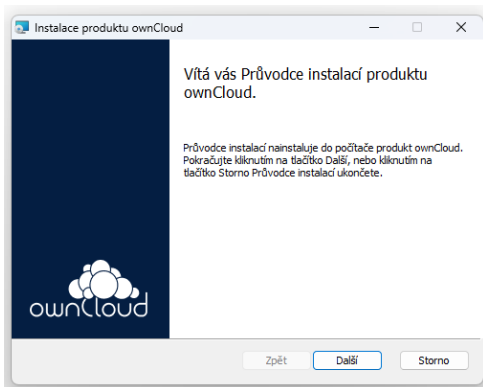
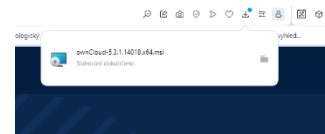
Pro zajištění funkcionalit srovnatelných s OneDrive je třeba dále na Váš počítač nainstalovat desktopovou aplikaci a tuto propojit s Vaším existujícím účtem na ownCloud. Dále je popsán postup instalace desktopové aplikace na platformu Windows (Win11), v případě jiných operačních systémů bude postup obdobný odpovídající zvyklostem na instalace aplikací do daných OS.

Instalační balíček desktopové aplikace lze nalézt na následující adrese:

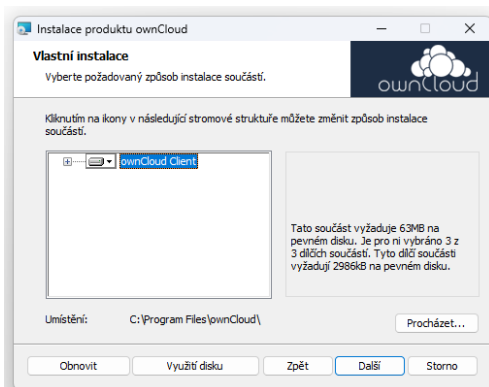
<https://owncloud.com/desktop-app>

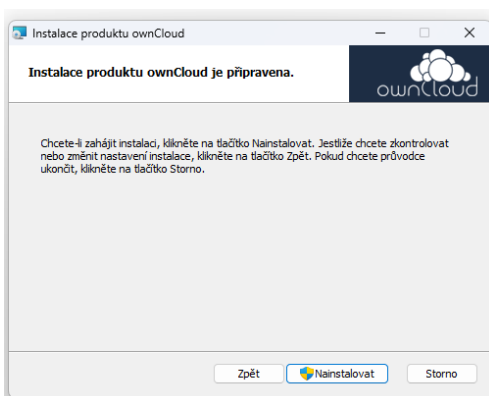
Pro stažení instalačního balíčku použijte verzi příslušející Vašemu operačnímu systému. Dále je popis pro Windows. Po stažení (viz níže) otevřete složku nebo zahajte instalaci přímo z dialogového okna prohlížeče.

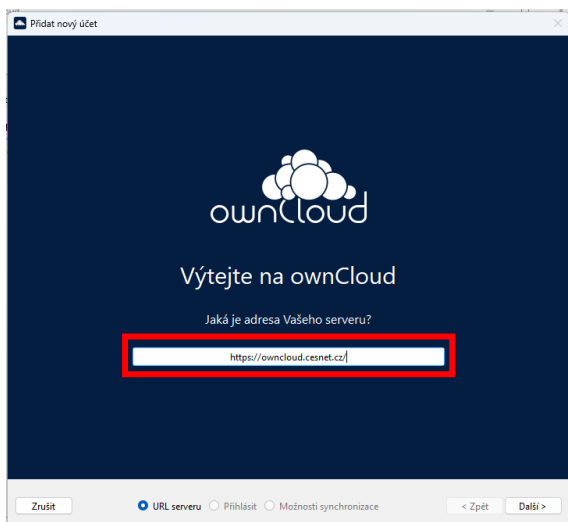
Na následujících třech obrázcích jsou uvedeny postupné kroky průvodce instalací.

Pro standardní instalaci použijte tlačítko „**Další**“, resp. na poslední položce „**Instalovat**“, v průběhu není třeba nic měnit. Pokud ale preferujete vlastní nastavení cílového adresáře instalovaných aplikací, nebo chcete vybrat dílčí položky k instalaci, využijte druhé položky v průvodci instalací a změňte příslušná nastavení dle svých preferencí.

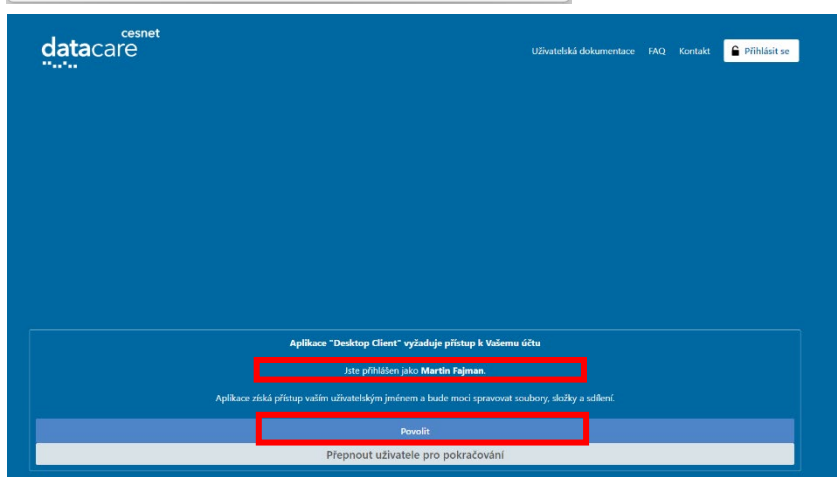
Vlastní instalaci zahájíte kliknutím na položku **Nainstalovat**. Po zkopírování instalačních souborů zobrazí instalační software další dialogová okna pro připojení k účtu na ownCloud, který jsme vytvořili v předchozí části ve webovském prohlížeči – viz následující strana.

Přidání účtu do Vaší desktopové aplikace provedete zadáním adresy serveru do příslušného pole uprostřed tohoto dialogového okna.

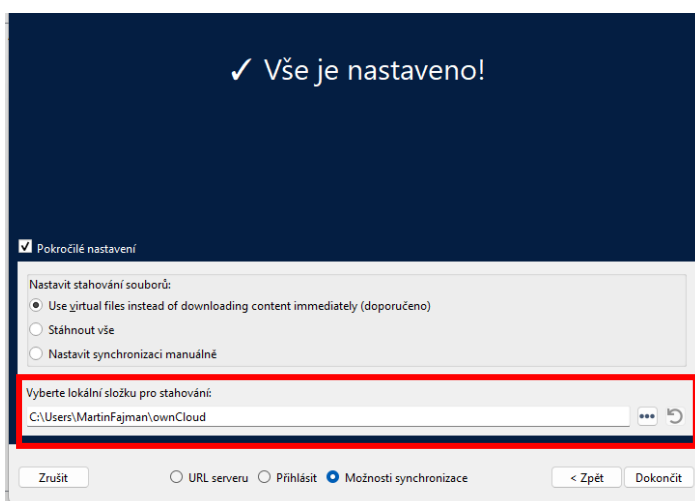
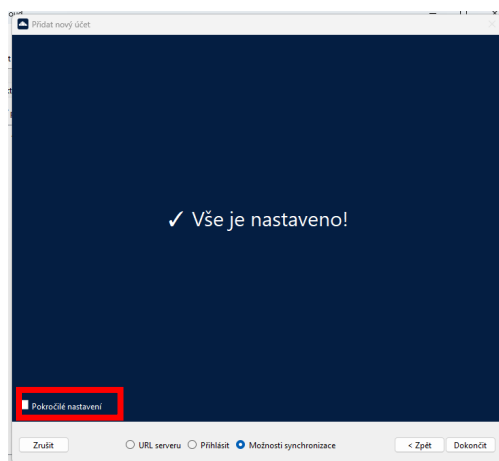
Adresa serveru je: <https://owncloud.cesnet.cz>

Objeví se následující dialogové okno se světlejším pozadím.

Zde je nutno zkontrolovat, zda se připojujete ke správnému účtu s Vaším jménem a pokud ano, pak použít volbu „**Povolit**“.

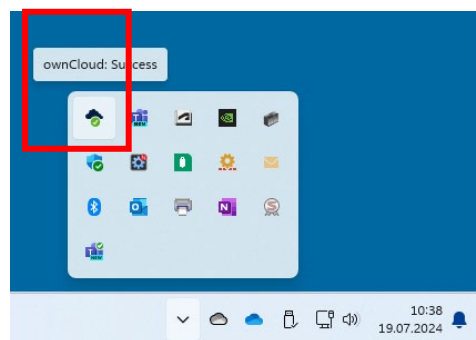
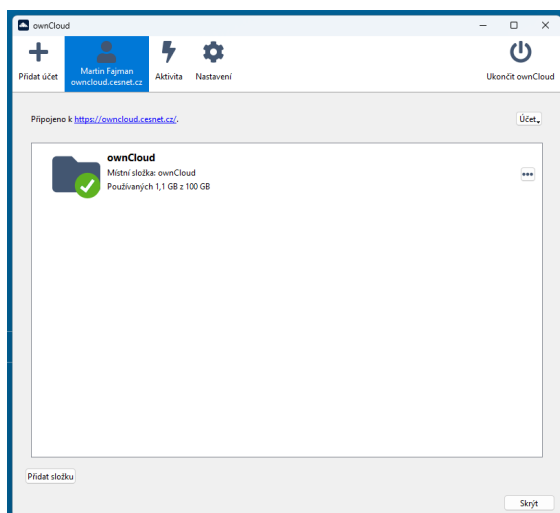
Následně je zobrazeno okno úspěšného nastavení účtu – viz obr. vlevo níže. Volbou „**Pokročilé nastavení**“ pak volíte způsob synchronizace souborů.

Pro začátek lze vystačit s doporučeným nastavením virtuálního online propojení, kdy soubory jsou k dispozici jak na cloudovém úložišti, tak na Vašem PC, ale pouze ve virtuálním režimu a stahují se až dle aktuální potřeby do daného fyzického úložiště. Také si povšimněte na pravém obr. výše umístění lokální složky aplikace ownCloud na Vašem počítači. Pokud Vám navrhované umístění nevyhovuje, lze ho v tomto dialogu změnit. Standardně je nastavení umístění směřováno do adresáře Users na systémovém disku počítače – tzn. "C:\Users\přihlášený_uživatel\ownCloud".

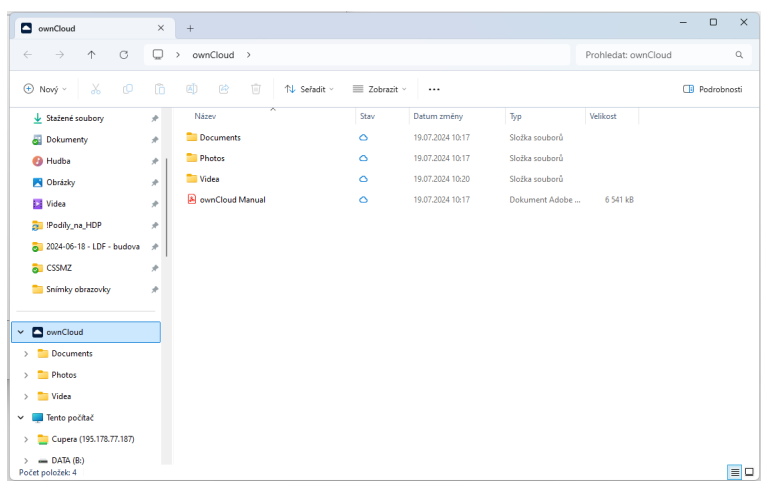
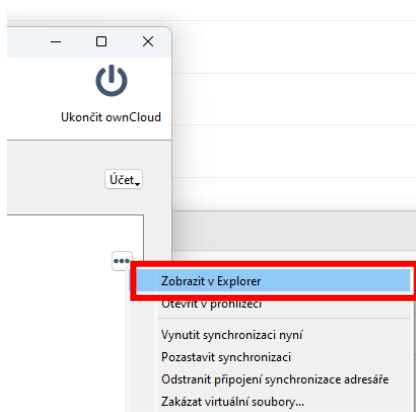
Po ukončení instalace se zobrazí pracovní okno desktopové aplikace – viz obr. vlevo níže, kde je zřejmé uspořádání uživatelských účtů, připojený server a připojení lokální složky ke cloudu.

Aby mohla být synchronizace online stále aktivní, aplikaci ownCloud není vhodné úplně ukončovat, ale musí běžet neustále na pozadí. Pokud dialogové okno zavřete a chcete ho znovu zobrazit, lze přístup nalézt na panelu Windows, v pravé části po rozbalení šipky a v našem případě ikona úplně vlevo nahoře odpovídá aplikaci ownCloud.

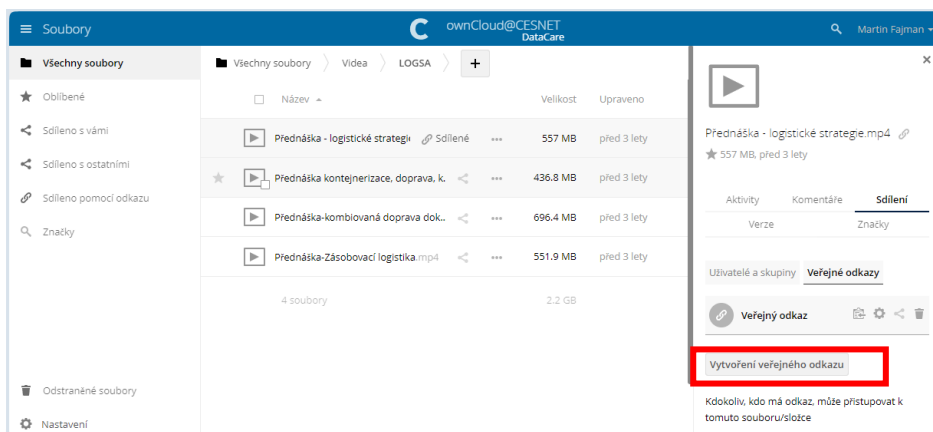

Pokud se chcete podívat do lokálního umístění úložiště ownCloud, pak lze použít cestu uvedenou výše a hledat ji ve správci souborů, ale rychlejší cesta je, kliknout na tři tečky u položky místní složka v okně vlevo výše a zvolit „Zobrazit v Explorer“ – viz detail vlevo níže.

Zobrazí se okno průzkumníka Windows s přímým přístupem do lokální složky cloudového úložiště – viz obr. níže vpravo. Všimněte si, že ownCloud je další položkou v seznamu dostupných zařízení na úrovni Vašeho PC.

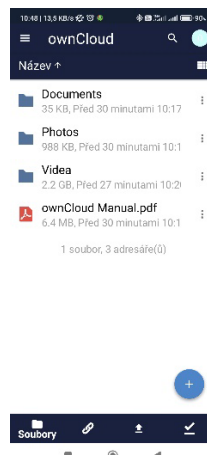
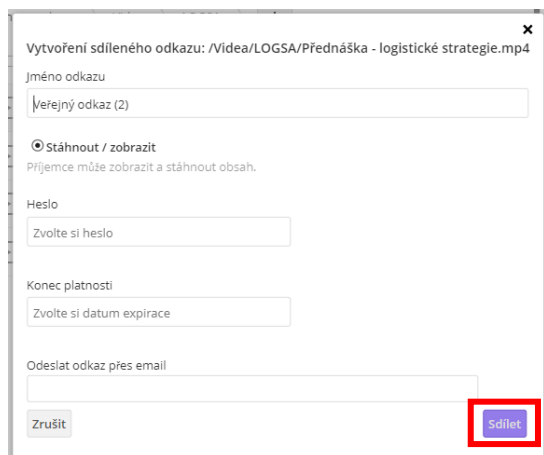

Úložiště ownCloud také umožňuje další funkcionality známé z OneDrive, a to sdílení dat ve Vašem cloudovém úložišti s dalšími uživateli. Metod sdílení a způsobů jejich zpřístupnění je více. Z pohledu agility sdílení se často jeví jako nejschůdnější sdílení veřejnými odkazy, které ownCloud také umožňuje. Příklad je uveden u první položky v seznamu souborů níže, kde je video z přednášky sdíleno pomocí vytvořeného veřejného odkazu. Každý, kdo bude mít tento odkaz se pak prostřednictvím webovského prohlížeče dostane k obsahu tohoto souboru, tedy video nahrávky v tomto konkrétním případě. Takto lze sdílet aktivně data se studenty, pokud máte např. více výukových videí, které se nevejdou do OneDrive, a nechcete každoročně obnovovat jejich umístění v MS Teams.

Vytvoření veřejného odkazu je možno provést příslušným tlačítkem v pravé části okna při výběru daného souboru – jak vidíte, uživatel si může soubor jen **stáhnout a/nebo zobrazit**. Oproti OneDrive je nemůže editovat. Objeví se dialogové okno (viz níže vlevo), které je možno ponechat v původním nastavení a jen stisknout „**Sdílet**“. Můžete ale nastavit i heslo, a tím omezit přístup jen těm, kterým např. na přednášce heslo sdělíte. Navíc můžete automaticky ukončit platnost sdílení, např. na konci zkouškového období daného semestru. Nastavení hesla může být vhodné u prezentací, kde jsou použity např. fotografie, nebo jiný materiál podléhající autorskému zákonu. Pro účely výuky a předání je dané skupině studentů lze takový materiál použít, předáním hesla je tam možno omezit „veřejnost“ přístupu, a tak naplnit zákonnou podmínku.

Poslední informace se týká možnosti stáhnout aplikaci ownCloud také na Vaše mobilní zařízení a mít přístup k Vaším datům např. na Vašem mobilním telefonu – zobrazení aplikace v telefonu s Androidem je na obr. vpravo níže..

Poznámka na závěr

Tímto nejsou vyčerpány všechny možnosti. Web tech.mendelu.cz nabízí další varianty úložišť včetně méně doporučovaných, sloužících spíše pro data osobní povahy. Výše uvedený výběr je proveden z toho důvodu, že se jeví jako vhodný pro sdílení dat, zejména z pohledu učitele ve vztahu ke studentům, což je také jedna z úloh, se kterou stále častěji jako učitelé bojujeme.

Všechny výše uvedené návody a doporučení se vztahují pouze k datům univerzitního charakteru a OneDrive pro firmy poskytované zaměstnancům a studentům v rámci školního účtu O365 MENDELU. Nevztahují se na Vaše osobní účty Microsoft, ani Vaše osobní data. Jen je třeba poznamenat, že by se data univerzitního a osobního charakteru měla na úložištích pracovního charakteru vzájemně míchat co nejméně.

Disclaimer

Tento text si neklade za cíl plně nahradit předpisy a návody, které k této problematice vydala univerzita. Naopak z nich vychází, inspiruje se i dalšími návody na jiných univerzitách, ale některé postupy rozvádí, aby byly schůdnější pro uživatele. Zároveň, bohužel, neumí odpovědět na všechny dotazy a ani neumí dát naprosto vyčerpávající doporučení pro všechny situace všech uživatelů.

Klíčové sdělení je, že všechna doporučení jsou subjektivními názory autora se zkušeností průměrného uživatele PC a průměrného akademického pracovníka. Tedy názvoslovně se mohou odborníkům zdát terminologicky nepřesná, nebo ne zcela vyčerpávající.

Pokud používáte jiné postupy, jiné metody, nebo i jiný software a své postupy považujete za vyhovující, není třeba na základě stávajících doporučení nic měnit.

Cílem dokumentu je doplnit informaci vydanou univerzitou a být nápomocen uživatelům, kteří naznají, že nějakou pomoc budou potřebovat. Autor jen doufá, že tento text opravdu tuto pomoc poskytne....zaručit to ale neumí.

Obsah

Úvod do problematiky.....	1
Základní informace zveřejněné univerzitou	1
Podrobnější postup zjištění využitého objemu dat v MS OneDrive v osobním účtu O365 MENDELU	2
Zjištění v aplikaci MS OneDrive pro firmy ve Windows	2
Zálohování	3
Jak se objem dat započtených do kvóty stanovuje?.....	4
Mazání dat na OneDrive	4
Mazání souborů OneDrive v aplikacích operačního systému Windows.....	4
Mazání souborů OneDrive ve webovském prostředí OneDrive	5
Definitivní odstranění souborů z OneDrive	5
Podrobný postup zobrazení metriky úložiště OneDrive.....	6
Síťová úložiště poskytovaná zaměstnancům a studentům MENDELU	8
Disk MENDELU	8
ownCloud (CESNET)	10
Online sdílení ve ownOcloud	12
Poznámka na závěr	17
Disclaimer	17